

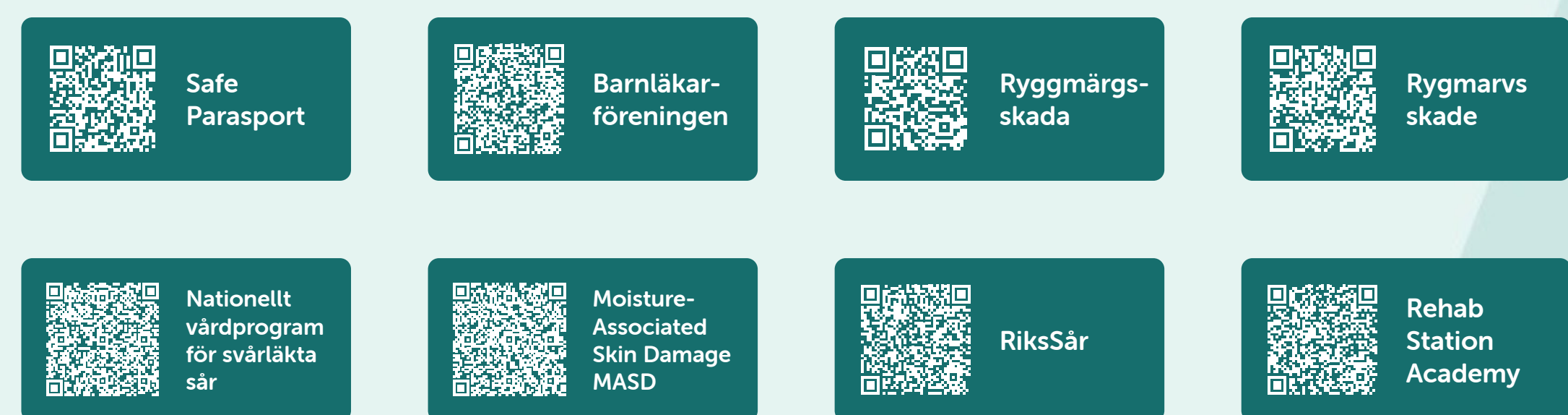
Från trycksårspåbyggande projekt till nationellt vårdprogram & förändrat synsätt

Madeleine Stenius, Utbildningsansvarig, sårkonsult & Carin Bergfeldt, Leg Arbetsterapeut

Bakgrund

2001 startades projektet Stoppa Trycksår för att minska komplikation hos ryggmärgsskadade personer som genomgått en lambåoperation för trycksår. Konceptet ändrades dock snabbt till ett vidare synsätt med att arbeta preventivt med att både förebygga och läka trycksår. Eftersom vi arbetar med neurologisk rehabilitering är vi vana att arbeta i ett multiprofessionellt team. Därför blev det naturligt att våra ryggmärgsskadade trycksårpatienter även skulle behandlas av hela teamet.

Patient och personalutbildningar startades och ett stort antal utbildningsmaterial har producerats under dessa 23 år. Materialet finns i alla former som filmer, böcker, foldrar, vårdprogram, artiklar i tidningar och på webbsidor, poddar samt internationella best practise dokument.

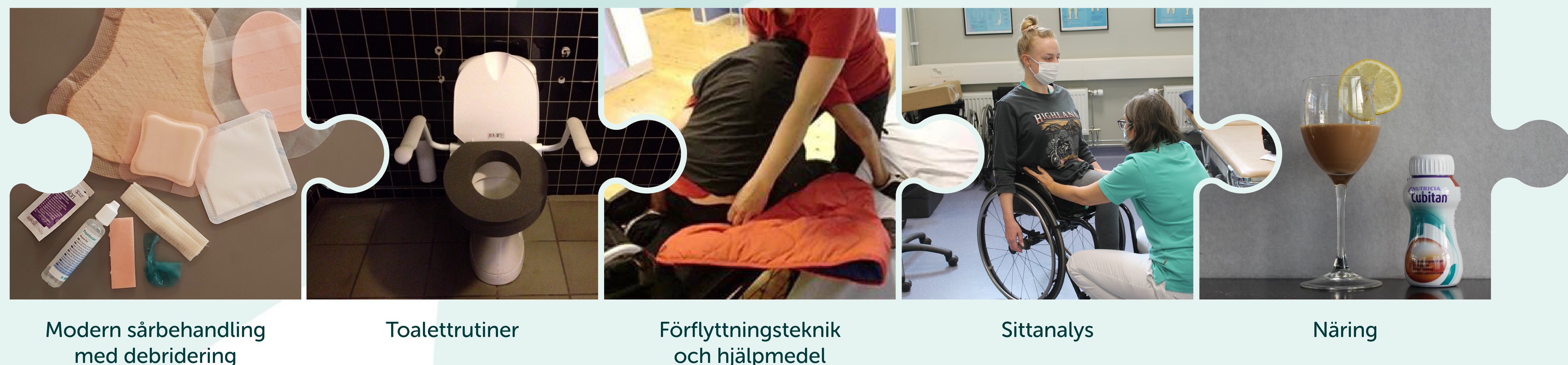

Nationellt och internationellt arbete

Under åren har vi lyckats uppmärksamma personal både nationellt och internationellt på att rullstolsburna personer i alla åldrar är högriskpatienter för att utveckla trycksår både i hemmiljö och på sjukhus/boende.

För dessa personer behövs förutom sårbehandlingen med modern förbandsteknik och rätt omlägningsfrekvens även ett rehabiliteringstänk.

Ett multiprofessionellt team behövs för att se över alla bitar:

Modern sårbehandling med debridering

Toalettrutiner

Förflyttningsteknik och hjälpmedel

Sittanalys

Näring

Madeleine Stenius & Carin Bergfeldt
utbildning@rehabstation.se

Aleris Rehab Station Academy

Vårdprogram

Ett vårdprogram efter lambåoperation av spinala patienter med trycksår har utvecklats i samarbete med plastikkirurger på Karolinska Universitetssjukhuset. Tre studier har genomförts och publicerats. De har visat att komplikationerna har minskat från 40% - 4% och antalet patienter som opererats har minskat från 12-15/år till 1-4/år. Bakom denna positiva utveckling ligger utbildning av patienter och personal samt specialanpassat vårdprogram.

Nuläge

Att förändra ett beteende och arbetssätt både internt, nationellt och internationellt har gett resultat.

Det första svenska nationella vårdprogrammet med vårdförlopp för svårålkta sår kom ut 2023, där Madeleine Stenius är delförfattare.

Trycksår är en vanligt förekommande vårdskada. Kunskapen om trycksår inom vården är fortfarande låg nationellt. Chefer och ledningen inom sjukvården har en viktig roll för att personalen ska kunna arbeta patientsäkert. De behöver ge personalen förutsättningar att uppdatera sin kunskap och ha tillgång till rätt material för att kunna förebygga/läka trycksår.

Sårjournalen nr 2, 2023 uppmärksammar vikten av ett multiprofessionellt sårteam.

Summering

2001 startades projektet Stoppa trycksår för att minska komplikation hos ryggmärgsskadade personer. Kontinuerliga patient-/personalutbildningar har lett till ökad kunskap hos hela teamet.

Numera reagerar paramedicinerna direkt om en patient nämner att den har en rodnad/sår och patienten inspekteras av vårdpersonal. Vi ser även att patienterna reagerar snabbare och söker vård. Detta gör att trycksår uppmärksammas i ett tidigare skede och åtgärder sätts in direkt vilket leder till snabbare läkning.

Utbildningar och förbättringsarbeten fortgår kontinuerligt.